

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-13003 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

לפני כבוד השופט מגן אלטוביה

המבקשת: הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד גיא גיסין ואופיר נאור

נגד

המשיבות: 1. אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ
2. אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד רענן קליר ופנחס ברטל
3. אלון רבוע כחול ישראל בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד צבי אגמון ואורי שורק
4. דור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ/
ע"י ב"כ עוה"ד שוני אלבק

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

לפני בקשה למתן הוראות, לפי סעיף 12 (ג) לחוק הנאמנות, תשל"ט – 1979.

רקע

המבקשת משמשת כנאמן למחזיקי אגרות החוב של אפריקה ישראל להשקעות בע"מ (להלן: "החברה"). כמו כן, משמשת המבקשת כנאמן לבדה ובמשותף עם עוה"ד רענן קליר ואלון בנימיני, בשלושה חשבונות נאמנות שלהלן:

- א. חשבון פיקדון בסך 50,000,000 ₪ שהפקידה משיבה 1 להבטחת התחייבויות משיבה 2 במסגרת הצעותיהן להסדר חוב לבעלי אגרות חוב של החברה (להלן: "פיקדון אקסטרה").
- ב. חשבון פיקדון בסך 40,000,000 ₪ שהפקידה משיבה 3 להבטחת התחייבויותיה של משיבה 2 במסגרת הצעות להסדר חוב לבעלי אגרות חוב של החברה (להלן: "פיקדון רבוע כחול").
- ג. חשבון פיקדון בסך 10,000,000 ₪ שהפקידה משיבה 4 להבטחת התחייבויותיה לרכישת אחזקות החברה בחברה המפעילה את כביש 6 (להלן: "פיקדון דור אלון").

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 13003-04-20 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

1 בסמוך לחודש אפריל שנה זו ביקשו משיבות 1 ו- 2 (להלן: "אקסטרה") מהמבקשת לאשר רכישה של ניירות
2 ערך ביתרת המזומנים שבפיקדון אקסטרה. ניסיון להגיע להסכמה באשר לתנאים לפיהם תבוצע רכישת
3 ניירות הערך, לא הבשיל לכדי הסכמה ומכאן הבקשה למתן הוראות ביחס לביצוע פעולות בניירות ערך
4 בכספי הפיקדונות.

דיון

פיקדון אקסטרה

10 1. יצוין, כי בין המשיבות לבין מחזיקי אגרות החוב מתנהלים הליכים משפטיים שונים בין היתר,
11 באשר לזכויות בפיקדונות אקסטרה, רבוע כחול ודור אלון. מאחר והליכים אלה תלויים ועומדים
12 אין לראות בהכרעה כאן, הבעת עמדה בעניינים שאינם צריכים הכרעה במסגרת ההליך כאן, לרבות
13 טענות המבקשת בדבר הפרת התחייבויות מצד המשיבות.

14 2. לתשובתה צירפה אקסטרה כתב הוראות לנאמן מיום 27.12.2017 (נספח 1), בו נקבע כדלהלן:

16 "לחשבון בנק, בבנק לאומי לישראל בע"מ סניף 804 (מספר חשבון 239858/18, בחשבון
17 נאמנות על שם הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ (להלן: "חשבון הבנק"), נעביר לכם
18 מזומנים בסך כ- 10 מיליון ₪ ואגרות חוב הנסחרות בבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ,
19 אשר השווי המצטבר שלהם (מזומן ואגרות חוב) הינו 50 מיליון ₪. מובהר כי מכירה
20 של אגרות החוב האמורות בהתאם להוראות מסמך זה אינה תלויה בנו ולא דורשת את
21 הסכמתנו (שם, סעיף ב)

22 ...
23 ...
24 בעניין זה הרינו למסור לכם הוראות בלתי חוזרות כדלקמן:

25 ...
26 הסכום המצטבר שיועבר מחשבון הבנק על פי דרישות החילוט לפי סעיפים 1 ו- 2 לעיל
27 לא יעלה בכל מקרה על 50 מיליון ₪, והכל מבלי לגרוע מזכויותיכם על פי הצעת
28 הרוכשת (שם, סעיף ג3)

29 ...
30 אתם תבצעו פעולות בחשבון הבנק למכירת/רכישת ניירות ערך לפי הוראות אקסטרה
31 ובלבד שלא ירכשו בחשבון הבנק אלא ניירות ערך הנסחרים בבורסה לניירות ערך
32 בת"א בע"מ".

33
34 3. בבקשתה טוענת המבקשת (הנאמן) כי בעבר ולאחר ששווי הפיקדונות ירד מתחת ל- 100 מיליון ₪
35 בשל ירידת שערי ניירות הערך שנכללו בפיקדונות, סירבו המשיבות להשלים את הפיקדונות לסך
36 של 100 מיליון ₪. לפיכך, במענה לפניית אקסטרה לרכוש ניירות ערך בכספי המזומן שבפיקדונות,

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-13003 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

- 1 דרשה המבקשת להעמיד בטוחות לכיסוי כל נזק שייגרם לסכומי הפיקדון כתוצאה מרכישת ניירות
2 ערך כמבוקש על ידי אקסטרה.
3
4 עוד טוענת המבקשת, כי מרגע שאושרו הסדרי הנושים הפיקדונות נועדו להבטיח את התחייבויות
5 הרוכשות על פי ההסדרים, ותנאי השמירה על הפיקדון הינם אך ורק בהתאם לקבוע בהסדרי
6 הנושים עצמם, שאינם כוללים אפשרות למתן הוראות לרכישת ניירות מכספי הפיקדונות.
7
8 עוד מוסיפה המבקשת, כי מאחר וזהות הנהנים מהפיקדונות תיקבע במסגרת הליכים משפטיים
9 התלויים ועומדים, קיימת חשיבות עליונה לשמור על ערכם של הפיקדונות עד להכרעה באשר
10 לזכויות בהם, ובימים כה תנודתיים בשוקי ההון נוכח מגיפת הקורונה קיים "סיכון לא מבוטל
11 לחשיפה לירידות בשווי ניירות הערך, סיכון שאינו במומחיות הנאמן ואם יתממש חס וחלילה –
12 יפול על כתפי הנהנים בפיקדונות".
13
14 בדיון מיום 25.5.2020, טען בא כח המבקשת, כי עם הגשת הודעות החילוט "הכסף הזה יוצא
15 מרשותם והוא כבר כסף שלנו".
16
17 טענת המבקשת, בנסיבות כפי שפורטו לעיל, דרישתה כי יועמדו בטוחות מלאים לכיסוי כל נזק
18 שעלול להיגרם מירידת שווי הפיקדונות כתוצאה מירידת שערי ניירות הערך שיירכשו, אינה
19 "דרישה בעלמא" והמבקשת אינה יכולה לסמוך על התחייבות המשיבות בלבד מבלי שיהיו מגובות
20 בבטוחות. מוסיפה המבקשת כי כך במיוחד, נוכח העובדה שמשיבה 1 היא חברה ייעודית ריקה
21 מתוכן שהוקמה רק לשם ההתקשרות בהסדרי הנושים ו"אין להרחיב על הסיכון המוגבר לשינויים
22 קיצוניים בשווי ניירות ערך סחירים בעיצומו של משבר כלכלי עולמי, כאשר השוקים תנודתיים
23 במיוחד".
24
25 4. בבקשתה ציינה המבקשת כי הגישה בשם מחזיקי אגרות החוב שתי בקשות לחילוט הפיקדונות.
26 יצוין, כי בהחלטה מיום 24.3.2019 של כבוד הנשיא איתן אורנשטיין, נדונו בקשות אלה ונקבע כי
27 כל אחד מהצדדים רשאי לנקוט בהליך משפטי מתאים לבירור טענותיו לזכויות בפיקדונות (פר"ק
28 23117-06-16).
29
30 מבלי להידרש לעניינים המתבררים בהליכים משפטיים אחרים, אציין, כי איני רואה לנכון לייתן
31 משקל לעצם הגשת בקשות החילוט, משום שעל פי הוראות סעיף 1ג לכתב ההוראות לנאמן, במקרה
32 של חילוט היה על המבקשת להעביר את הסך של 50 מיליון ₪ לחשבון אחר. כזאת, לא עשתה
33 המבקשת, וכעת הסכום האמור (במזומן ובניירות ערך) נותר בחשבון פיקדון אקסטרה, עליו חל
34 כתב ההוראות לנאמן.
35

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 13003-04-20 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

5. המבקשת לא הצביעה על הוראות בהסכמים או בהסדרים שנכרתו בין המשיבים לבין מחזיקי אגרות החוב המבטלים את כתב ההוראות לנאמן במצב בו טענות הצדדים מתבררות בהליכים משפטיים התלויים ועומדים, ואף לא הצביעה על הוראה בהסדרי הנושים המבטלת את כתב ההוראות לנאמן. אדרבא, מתשובת אקסטרה עולה כי בהצעת הרוכשת להסדר נקבע כי ביחס לפיקדון אקסטרה יחולו תנאי כתב ההוראות מיום 27.12.2017 עליו חתמו הרוכשת והנאמנים, וכך אכן עולה מהוראות סעיף 5.2.1 להצעת ההסדר (נספח 1 לבקשה). דהיינו, כתב ההוראות לנאמן חל על פיקדון אקסטרה, וכך נקבע.
6. נוכח הוראות כתב ההוראות לנאמן, נראה כי בין אקסטרה לבין מחזיקי אגרות החוב הייתה הסכמה שככל שלמחזיקי אגרות החוב תהיה זכות לקבלת פיקדון אקסטרה, זכות זו תהיה מוגבלת עד 50 מיליון ש"ח, וככל שאקסטרה תהיה זכות לקבלת פיקדון אקסטרה, אזי כל "תכולת חשבון הבנק" תועבר לחשבון בנק על שם אקסטרה (שם, סעיף ג5). מכאן, שעל המבקשת כנאמן לדאוג גם לאינטרס של אקסטרה בהצמחת פירות לפיקדון. במיוחד כך נוכח הוראות סעיפים 6 ו-10 (א) לחוק הנאמנות, התשל"ט – 1979, והוראות סעיף ג7 לכתב ההוראות לנאמן.
- אוסף, כי מלבד ההגבלה הנוגעת לרכישת ניירות ערך רק בבורסה בתל אביב, לא מצאתי בכתב ההוראות לנאמן הגבלה על רכישת ניירות ערך או חיוב של אקסטרה לכסות הפסדים שיגרמו מהמסחר בניירות ערך. לפיכך, אין לזקוף לחובתה של אקסטרה את התנגדותה לכסות הפסדים שנבעו מירידת שערי ניירות הערך שהוחזקו בפיקדון אקסטרה.
7. טענות המבקשת באשר לסיכון שבהשקעה בניירות ערך בתקופה זו, גם אם היא נכונה, אינה מצדיקה למנוע מאקסטרה את הזכות לרכוש ניירות ערך בכספי הפיקדון במטרה להצמיח פירות מהפיקדון. אולם כל שימוש בזכות צריך שיעשה בתום לב וכך גם כאן. במתן ההוראות לרכישת ניירות ערך על אקסטרה להתחשב בסיכון הכרוך ברכישת ניירות ערך בתקופה זו משום שבסופו של דבר הסיכון ייפול על כתפי מחזיקי אגרות החוב בלבד, באופן שאם וככל שיהיו זכאים לקבל את הפיקדון עשוי ערכו של הפיקדון לרדת מ-50 מיליון ש"ח. לפי כן, נראה לי כי כדי לעמוד בחובתה לעשות שימוש בזכותה לרכוש ניירות ערך מכספי הפיקדון, בתום לב, על אקסטרה להבטיח, באופן שהועלה בידי ב"כ אקסטרה במהלך הדיון מיום 25.5.20 לרבות מנגנון Loss stop או כל מהלך כד שערכו של פיקדון אקסטרה לא ירד מתחת ל-50 מיליון ש"ח או כפי שהציע בא כח המבקשת בדיון האמור, להשקיע בהשקעות בעלות מדדי סיכון נמוך או נמוך עד בינוני, כמו אגרות חוב של המדינה או ניירות ערך דומים (ע" 44 – 45 לפרוטוקול הדיון).
- אוסף עוד, כי גם טענת בא כח המבקשת, בדיון מיום 25.5.2020, לפיה הפסד הנובע מהשקעה בניירות ערך ימיר למעשה את הבטוחה במזומן שיש בידיו לבטוחה חוזית, אינה יכולה לסייע לו, נוכח הוראות כתב ההוראות לנאמן שפורטו לעיל והעובדה שכבר במקור היו בפיקדון אקסטרה ניירות ערך.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 13003-04-20 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
  - 14
  - 15
  - 16
  - 17
  - 18
  - 19
  - 20
  - 21
  - 22
  - 23
  - 24
  - 25
  - 26
  - 27
  - 28
  - 29
  - 30
  - 31
  - 32
  - 33
  - 34
  - 35
8. נוכח כל אלה, מקובלת עליי טענת אקסטרה לפיה על הנאמן לפעול על פי כתב ההוראות לנאמן המתייחס לפיקדון אקסטרה ובכלל זה הוראות סעיף 7א המחייב אותו לרכוש ולמכור ניירות ערך לפי הוראות אקסטרה.
- פיקדון רבוע כחול
9. כתב ההוראות לנאמן עליו נסמכת אקסטרה מתייחס רק לפיקדון בסך 50 מיליון ₪ ונראה כי אינו חל על פיקדון הריבוע הכחול.
10. מתשובת משיבה 2 (להלן: "רבוע כחול") עולה כי שווי פיקדון הריבוע הכחול עומד על 48.5 ₪. לטענת הרבוע הכחול זכותה לסחור בניירות ערך בכספי פיקדון הרבוע הכחול נובעת מהסכמת הצדדים בעניין והסכמה זו באה לידי ביטוי בכך שבמקור היה כל הפיקדון מורכב מניירות ערך. לטענת הרבוע הכחול, בכך יש כדי ללמד על הסכמת הצדדים שפיקדון הרבוע הכחול יגלם סיכוי וסיכון הכרוך בהשקעה בניירות ערך. עוד טוענת הרבוע הכחול, כי בסעיף 9.4.7 להצעת הרבוע הכחול נקבע כי העברת הפיקדון לאחד הצדדים תיעשה יחד עם פירות הפיקדון. בכך יש כדי ללמד שהצדדים התכוונו להשאת ערכו של הפיקדון, תוך נטילת סיכון ועמדת המבקשת, מבטאת נסיגה חד צדדית מההסכמה על נטילת הסיכון הכרוך בהשקעת כספי הפיקדון בניירות ערך.
11. בהעדר הוראה המחייבת את המבקשת לאפשר מסחר בניירות ערך במסגרת פיקדון הרבוע הכחול, נראה כי יש לבחון את מצב הדברים לאור הוראות חוק הנאמנות, המטילות על הנאמן חובה לשמור על נכסי הנאמנות, לנהלם ולפתחם ולפעול להשגת מטרות הנאמנות, ומוסמך הוא לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו. אכן, למבקשת חובה לפתח את נכסי הנאמנות אולם לצד חובה זו עליה לשמור על נכסי הנאמנות ולפעול להשגת מטרות הנאמנות. בהקשר זה אוסיף, כי לא מצאתי לנכון להביע עמדה במחלוקת שהתגלעה בין באי כח הצדדים בדיון מיום 25.5.2020 באשר לזכות בפירות הפיקדון.
12. בענייננו, סביר להניח כי בהפקדת סך של 40 מיליון ₪ לפיקדון רבוע כחול התכוונו הנושים והרבוע הכחול להעמיד בטוחה בסך 40 מיליון ₪ להבטחת ביצוע הוראות הסדר הנושים. לפיכך, דרישת המבקשת להבטיח שסכום הפיקדון לא יפחת מ- 40 מיליון ₪ נראית סבירה מקום שמדובר בהשקעה שלצד הסיכוי לרווח הגלום בה גלום גם סיכון ששערי ניירות הערך ירדו. במיוחד כך בתקופה חסרת תקדים ומיוחדת זו של ההתמודדות עם מגיפת הקורונה והשלכותיה על המשק ועל שוק ניירות הערך.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-13003 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

13. בהתחשב באיזון בין האינטרסים של הצדדים אשר זכויותיהם בפיקדון הרבוע הכחול טרם נקבעו, ובהתחשב בהסכמה (לחילופין) של הרבוע הכחול להתחייב לשאת בתשלום ההפרש השלילי שבין סכום הפיקדון המקורי (40 מיליון ₪) לבין הסכום בעת העברתו לנושים אם וככל שכך ייקבע בעתיד, נראה כי נכון לאפשר לריבוע הכחול ליתן הוראות לרכישת ניירות ערך מכספי פיקדון הרבוע הכחול, בכפוף להמצאת התחייבות בלתי חוזרת לשלם לחשבון פיקדון הריבוע הכחול כל סכום שיפחת מסך של 40 מיליון ₪ במועד בו ייקבע כי הנושים זכאים לקבל את הפיקדון.

פיקדון דור אלון

14. מהאמור בסעיף 1 לתשובת משיבה 4 (להלן: "דור אלון"), עולה כי היא כלל לא פנתה ולא ביקשה מהמבקשת (הנאמן) לאשר רכישת ניירות ערך בכספי פיקדון דור אלון, ועל כן ולנוכח האמור בסעיף 67 לתשובת המבקשת מיום 27.4.2020, נראה כי לא היה מקום להגשת בקשה למתן הוראות ביחס אליה ועל כן, יש לדחות את הבקשה ככל שמדובר בדור אלון.

סוף דבר

א. הבקשה למתן הוראות בעניין משיבות 1 ו- 2, נדחת, בכפוף לאמור בסעיף 7 שלעיל. המבקשת תשלם למשיבות 1 ו- 2 את הוצאות הבקשה ובכללם שכר טרחת עורך דין בסך 13,500 ₪.

ב. הבקשה למתן הוראות בעניין משיבה 3, מתקבלת בכפוף לאמור בסעיף 13 שלעיל. אין צו להוצאות.

ג. הבקשה למתן הוראות בעניין משיבה 4, נדחת. המבקשת תשלם למשיבה 4 את הוצאות הבקשה בסך 6,500 ₪.

מזכירות בית המשפט תמציא את פסק הדין לבאי כח הצדדים

ניתן היום, י"ד תמוז תש"פ, 06 יולי 2020, בהעדר הצדדים.

עמ' אלמגור

מגן אלטוביה, שופט

31
32
33

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 13003-04-20 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה פיתוח וייזום בע"מ, אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ, אלון רבוע כחול ישראל בע"מ ודור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ

1

